

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Знамя Красной Армии

25 сот.

Przewodniczący: J. Antoniewicz wr.
Za zgodność: Lipanowicz
Sekretarz: [illegible]

За вільне слово в соймі.

Промова посла О. Луцького на засіданні сойму 20. жовтня п. р.

Висока Палато! Клуб Українських Послів вважає внесок Клубу БВ, щоби ще далі обмежити час посольських промов епізодом, що хот сам по собі і дрібний, то всеж таки важний, передовсім з огляду на послідовність цілої політики уряду в українській справі. Щоби цей внесок з нашої точки погляду якелі оцінити, мусимо оглянутися позад себе, на цілість українського досвіду, від коли перебуваємо в межах польської держави.

У цьому часі ми втратили майже всі наші передовні здобутки. Нині ми вже навіть не можемо виховувати нашого покоління в рідній мові та в національному дусі і діїшли до такого застрашуючого факту, як той, що на цій Волині вже нема ні одної української школи! І ми, і ви, панове, знаєте, як болючим є досвід нашого народу за цей час у такій важкій справі, як переведення г. зв. земельної реформи.

(Віцемаршалок Маковський: Пане после, на денним порядку в справа зміни соймового регуляміну!).

Пане маршалку, зараз до неї перейду, але годі розглядати її без хоч би дуже загально накресленого тла.

Нашу молодь приймається до нерідних державних шкіл, передовсім на університет у дуже обмеженій кількості. Але й цих, що покинули вищі школи, не приймається майже зовсім ані до державних ані до самоуправних установ. Молоді, яка не може знайти праці відповідної до її цілої життєвої підготовки, набирався в нас дуже-дуже багато. Багаточисельний безробітний, умовий пролетаріат — це сила заводи грізна. Школи, всі апарати для наших освітніх, мистецьких і наукових справ мусимо удержувати власними фондами.

Малу частину безробітної інтелігентної молоді завлали наша кооперація. Однак вже зродилася в багатьох наших головах, які рішають про хід життя, думка, що самовистарчална і національна українська кооперація не сміє існувати.

Для нас найперше пропала свобода аборів. Що вже не можемо відбувати політичних віч, ані навіть довірочних нарад без асистентів поліції, — про це, панове, знаєте. Як довго унеможливлено тільки наші віча та зібрання, всі ви, панове, мовчали. Однак ало раз введено в життя, проти нас чи іншої немілої вам групи, має ту прикмету, що скоро стає загальним. Щойно тоді і ви починаєте розуміти, що ало є злом.

Таку маємо свободу поза соймом.

В яких умовах працюють українські послы в соймі? Після попереднього „справлення“ регуляміну, ми вже не можемо ввести жадного запиту, ані жадного внеску своїми силами. Не стає нам підписів, мусимо просити за них інші клуби. Це тому, бо вибори перепроводяться таким чином, що багатоміліонна українська нація в межах Польщі не має в соймі та сенаті вже навіть стільки заступників, щоби їх підписами можна було ввести значний інтерполяцію чи оголосити якийнебудь внесок.

Мало цього! Навіть коли вдасться нам при чужій допомозі подати запит, то уряд, не вважаючи на всі обов'язуючі постанови, з правила не дає на них ніякої відповіді. Все губиться в політрі.

Промови послів цензурує пан маршалок. Що йому не подобається, це не появляється навіть у протоколі соймових засідань. І на цьому не кінець. Навіть ці частини наших промов, що перейшли цензуру пана маршалка, цензурує ще львівське староство гродське і тому зазавдто часом навіть вони не можуть появилися в часописах ніхто з нас, навіть вдумуючися в часописку і ваш інтерес, зрозуміти не може. Конфіскується навіть сухі реляції про неоспоримі факти. Якась фатальна сила, яка про все рішає, творить на наших землях, абиж про все життя згущений паровий котел без ніяких вентилів. (Вічні сервервання послів з лавок Клубу БВ. Оклик: „А Берлін що?“ Пос. Л. „Видумайте щось нове“).

Прому припадати собі, серед яких умовин приходить нам вести бюджетову дебат. Сойму те силкуються місяцями, тому в короткій бюджетовій сесії припадає нашому Клубови з правила за дуже важкі промови тільки кілька хвилин. Клуб має визначений маршалком такий короткий час на бюджетову дебат, що годі поважно розпранитися з всіма питаннями, тісно звязаними з бюджетом.

Взагалі не маємо в цьому соймі ніяких виладів на переведення якогонебудь нашого внеску. На протязі останніх літ ми видвинули в наших внесках чимало справ практичних, конкретних для нашого життя. Такі внески був би щонайменше поважно і бачемо болячив

кожний інший сойм в Європі. Тут нема про це мови. Тут ніколи не заскочила нас така несподіванка. Оця вже раз-а-раз фатальна, але рішуча в Польщі сила раз-у-раз переконує українську суспільність, що на парламентарнім і легальнім шляху вона в Польщі нічого не досягне...

Та маємо ще гіршу справу. Постанови цього сойму, що буцімто заспокоюють деякі наші потреби, прийняті й оголошені, також губляться в безвістях. Їх не вводиться у життя. Ми ніколи не дамо своєї згоди на ухвалу цього сойму про територіальне самоврядування в трьох повідствах Галичини з 1922 р., яка мала бути виконанням великого міжнародного зобов'язання польської держави в нашій справі, але чи не цікаво, що її не введено в життя?

(Маршалок Маковський: Пане после, звертаю щераз увагу, що відбігаєте від теми!).

Те саме сталося з давньою постановою сойму, щоби оснувати в означенім і давно вже минулім речинці український університет.

Яка є політична українська думка, про це суспільність польська могла досі хоч частинно знати з політичних розправ у судах. Однак знаємо, що вже і в цьому напрямку має бути обмежена свобода адвокатів.

На нинішньому засіданні має перейти постанову, щоби кожна посольську, невідгудну урядові, промову можна було згільотинувати вже по 15-ох хвилинах. Панове! Кожна національна справа — це справа духа! Ніякі ворожі сили не здержуть його. Ви не досягнете наміреної цілі! Чимраз слабше може лунати в цьому соймі вільне українське слово. Але чи ж не завважуєте, панове, що наша справа чимраз голосніша в світі?

Члени нашого клубу зберігали межі цієї трибуни з огляду на мабстат репрезентованої ними справи. Ми розважили цілий наш досвід у цьому соймі та ціль нового внеску. Із засадничих причин, мусимо протиставитися йому. Заявляю, що будемо голосувати проти прийняття внеску.

Японці у Манджурії.

Жевніце коло Праги, ЧСР., 18. жовтня 1931.
СТРАТЕГІЧНЕ РОЗГОРТАННЯ ЯПОНСЬКИХ
ВІЙСЬК НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ І ЙОГО ЗНАЧІННЯ.

Віана є лише продовженням політики, але зі зброєю в руках. Проф. Ген. Леер.

Переді мною часописи з Харбіна, того цікавого міста, де живуть поруч: більшовицькі урядовці, червона військова охорона залізниць, протирадянські, навіть монархістичні російські організації, українська „Січ“, японські концесії, англійські крамниці... Поруч з агентурою ДПУ. агентури чи не всіх держав світа.

Для всіх цих груп той гріхот гармат, що гуде близько на південь, є питанням завтрашнього дня, питанням життя і смерті.

Там виходить низка часописів майже на всіх мовах світа й ось декілька чисел двох з тих газет: „Гун-бао“ та „Восток“, що кажуть нам, як крок за кроком розгортався наступ японців.

Перед початком збройного конфлікту мали японці на суходолі два осередки з великими військ. залогами: Сеул-Чемульпо та Квантун, які морськими шляхами пов'язані з японськими островами. Китайські політичні та господарські центри: Пекін, Нанкін, Шанхай та Кантон, лежать на південний захід від цих осередків і шлях до них веде або морем, або берегами залізів Жовтого моря. Отже якби японці починали війну з Китаєм, вони мусіли б іти якраз туди. Однак, як кажуть харбінські часописи, спершу посунули японські відділи берегом Японського моря по Корей залізницю на Чундань, тобто в напрямі на Владивосток. Коли ці відділи, діставши морем на Чундань підтримку, повернули на Гірін, вирушили інші, більші японські відділи на Мукден, виславши окремі групи на ріку Ляо-хе та тряхи в бік Пекіна, а самі посунули на Тіонень-Садунь у напрямку на станцію Маньчжурію, чи то на Улан-Батор, — столицю Монголії. Час скермування їх на Тіонень скординовано з ментом захоплення Гірінською групою ст. Чень-чень на залізницю Харбін-Мукден, що забезпечувало цілу операцію Мукденської групи на Садунь не лише від китайців, але й від Харбіна (москалів!).

Обидві групи залишали вздовж свого шляху, що „випадково“ згоджувався з напрямком залізниць, які будуються за японський капітал та японськими робітниками, залоги у більш важливих точках, так, що коли закінчено пересування більших сил, маємо перед собою ясно

Всі наші клієнти знають

Чай купується у Майнля.

Майнль це спеціальний склад чаю і має 12 родів мішанок в кожному смаку.

Академічна 2 а Юлій Майнль Ринок 18

засначені дві смуги забезпечуючих передніх сторожей.

Перша йде від Японського моря до кордонів Монголії фронтом проти СРСР, тягнеться рівнобіжно до залізниці Владивосток-Чита і забезпечує японській команді не лише прорити тої залізниці там, де це буде потрібно, не лише вихідне становище для операцій на північ, але також можливість контролювати всю торгавлю, есентауально пачкарство й пропаганду СРСР у Китаю. Праве крило тої смуги забезпечує море, де японська флоту панує цілковито; ліве притикає до кордону, в яку, як вірити харбінським часописам, японці пачкують зброю, роздаю її монгольським самосотійницьким та протирадянським групам.

Друга смуга, до річі — слабша, йде по ріці Ляо-хе, забезпечуючи війська від спроби контракції з боку Китаю та полекшуючи есентауальний наступ на Пекін, Нанкін і Кантон. Трикутник Квантун-Мукден-Сеул: це райони зосередження головних резерв японської армії, вихідний для удару і проти СРСР, і проти Китаю. Цікаво, що таке зручне розгортання японських військ забезпечувало їх найміцніші з тої сторони, з якою Японія не воює, а саме із СРСР!

Так виглядає справа на суходолі. На морі також цікаві речі.

Японія дуже занепокоєна тим, щоби не сталося нічого її громадянам у портових містах Китаю й ось бригада кораблів за бригадою мобілізується і виходить у відкрите море до берегів Китаю. Для чого це? Щоби тримати в послуку хоч яке велике портове місто, досить повернути на нього дула гармат якогось старого корабля-стаціонера, якого все одно з берега не вкусити. Тут же бачимо лінійні кораблі, златні до бою з таким ворогом, якого в тих портах нема. Чи ж це не тому, що з Японського та Жовтого морей, по якому кружляють у повному боевому поготівлі важкі лінійні бригади під прапором червоного сонця Японії, всього 380—200 миль до Філіппинів, де ще повіває прапор американських зірок? Чи ж не хоче це сонця, якщо не погасити зірки, то не дати їм далі світити на Жовтому небі? До Гонконгу, де ні англійський прапор, теж не далеко, а там і Сайгон — господарство банкира Європи — Франції.

Отже ясно кажуть нам харбінські часописи, що Японія твердо рішила закріпити за собою те, до чого вона змагає уже 35 років і готова бити по пальцях тих, хто їй у цьому заважає перешкодити.

А може щось інше? Може це лише спроба ліквідувати чийсь вплив на Далекому Сході? Читачам „Діла“ ми вже зясовували, що Японія завжди від 35-и років робить несподівані наскоки, коли має вигляди на успіх і вигідну ситуацію.

Може ця вигідна ситуація є і тепер, може безробіття, до якого зовсім не звикли з Сполучених Державих Пан. Америки, примусить крізь пальці дивитися на справи на Далекому Сході і, що більше, навіть помагати тим, хто захотів би ліквідувати її вплив, які могли б безробіття використати — а саме вплив СРСР! Таким робом не конче треба глядіти на Америку, як на обов'язкового союзника Китаю в його нинішньому спорі з Японією.

А якщо саме Японію може бути вигідно використати момент, щоби ліквідувати болячий вплив одного з тих чинників, які могли б перешкодити їй в її плянах на будуче, бо добре всім відомо, що в державах з несталою соціальною ситуацією зовнішній конфлікт може довести до краху. До того, як ми вже казали, проблеми війни при теперішній техніці є проблемою металів і вугілля, — а про вугільну кризу в Соймі Рад. Республік пише нині ася світова преса.

Якби там не було, але воєнні катастрофи на обрію.

Нас, військовиків, зовуть чорними круками, що кричать про війну, чекаючи на поживу... Не круки ми, а буревісники й біда тим керманчак, що не прислухуються до різкого крику злих птахів бурі.

Всеволод Петрів,
ген. штабу генерал хорунжий.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Пам'ятайте, що від 25. до 31. жовтня 1931 р. всенародня ювілейна осіння збірка на „Рідну Школу“!

Всі українці й українки, кожна кооператива і молочарня, всі товариства і підприємства зложать датки на „Рідну Школу“.

Всі українські повіти і громади та весь український нарід сповнить свій найсвятіший обов'язок супроти „Рідної Школи“.

Головна Управа „Рідної Школи“ Львів, Ринок ч. 10.

Виставка народного мистецтва в Самборі.

Культурно-освітні установи Самбірщини дали почин до виставки українського народного мистецтва, що триватиме від 25. жовтня до 5-го листопада. У ній беруть участь місцеві „Прогресивна“ та „Бойківський Музей“, крім цього відома львівська кооператива „Українське Народне Мистецтво“, косівська „Гуцульщина“ та М. Чухрай. Зі зразками прикладного мистецтва зв'язано

теж виставку книжки. Виставка приміщена в залі „Української Бесіди“ при вул. Шопена 6. Українське громадянство Самбора та околиці матиме нагоду познайомитися з неординарним мистецьким зразком нашої рідної творчості, а одночасно із численними цінними та художніми виданнями, які через недостачу книгарень, на жаль, не доходять до нашої інтелігенції.

Китайсько-японський конфлікт.

Безнадійність пацифікаційної акції, яку веде Рада Союзу Народів з приводу манджурських подій виступила в цілій повні. Комітет П'ятох приготував, як відомо, резолюцію, яку Рада має вислати обою сторонам на Далекому Сході. Резолюція в повторенні ноти з 30. вересня ц. р. й визначає японцям найпівнічніший речиниць евакуації Манджурії на 16. листопада. Одночасно стверджує зобов'язання Китаю забезпечити безпеку життя й майна японським горожанам в Манджурії та припинити протияпонську агітацію в Китаю.

Резолюція буде ще предметом дискусії на сесії Раді, а тимчасом її предсідник Бріан при-

няв по черзі делегатів Китаю та Японії, подаючи їм до відома її текст. Ні один ні другий не був нею вдоволені. Не внявши теж справи шифрована депеша, яку достав японський делегат з інструкціями від свого уряду. Годі її як слід відчитати і тому делегат звернувся до Токіо за поясненнями.

Тимчасом наспіли вісти, що в різних сторонах Манджурії розгорілися знову бої між японськими й китайськими військами. Китайці заатакували японські літаки, які у відповідь збомбардували місто Тао-Уафу. Бої йдуть також біля місцевості Тіелін.

ОСТАННІ ВІСТІ

ЗМІНИЛИ СОЙМОВИЙ РЕГУЛЯМІН.

У п'ятницю йшла далша дебата над зміною соймового правилника. Перший промовляв пос. Тон (Жид. Кл.), який сказав, що одним із позитивних учинків першого сойму був регулямін, встановлений на найкращих примірах. Тепер більшість хоче здавити посольську свободу. Думає, що сойм ще надумається та відішле справу до комісії. Далше промовляли ще послі зі Стр. Людового Криса та Рогущак. Цей останній сказав, що опозиція для уряду неприємна, однак корисна, колиб не спинювала „радісних розгонів“. Польща булаб нині далеко ближче катастрофи. Мотивом внесення ББ. є не бажання удосконалити працю сойму, а страх перед його критикою. У зв'язку з внесенням про регулямін подумайте за кордоном, що в Польщі починається тяжка ви. боротьба.

Пос. Ладика (укр. соц. рад.) каже: Високий Сойме, що нині ще говориш! Із нашого українського становища, ця справа це нічого нового. Намордник посувається на одну-дві дірки на ремінці. Про свободу слова можна говорити лише там, де є право. Підчас одної з наших промов, почувся тут голос: Балакай до ямпи! Я цей оклик тепер розумію. Опозиція не вважається гут опозицією. Панове з ББ, іменованці, прийшли тут ділати, а не говорити. Прийшли лише гімнастикуватися при голосуванні. Не дивота, що осуджують балакучість. Український нарід мовчить, та його мовчанка грізна. Краще було, колиб нарід міг уладити тисячу віч по 500 учасників, ніж балаканину тут. Панове з опозиції, послухайте скромної ради українського радикала: треба йти в народ.

Предсідник віцемаршал Полякевич повідомляє, що вплинуло внесення замкнути лісту бесідників. Палата ухвалила замкнути лісту бесідників.

До дискусії були ще записані послі Темпка (ХД), Жулавський (ППС), Тромпчинський (Кл. Нар.), Пасхальський (ББ). Всі вони промовляли.

Після промови справознавця пос. Подоського приступили до голосування над внесенням про зміну регуляміну. Маршал сойму повідомив, що палата відкинула внесення опозиції. Після того опозиція й національні меншини аніжали зі салі. Отже голосував лише ББ. Ухвалили зміну регуляміну і при майже порожньому правім і лівім крилі пішли далші наради сойму. На салі остана лише клуб ББ. і два комунисти, які на свій спосіб аніжали свої пол. погляди.

Найближче засідання сойму буде в середу.

Резигнація віцемарш. Четвертинського.

Віцемаршал сойму Четвертинський (Кл. Нар.) повідомив маршала сойму, що тому, що соймова більшість прийняла зміни соймового регуляміну, він зрікається уряду віцемаршала сойму. Також письмом прислала соймові секретарі Корнецький та Побожни.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ У ВАРШАВІ.

В 11. год. передполуднем 23. ц. м. закінчився італійський страйк службовиків варшавського магістрату. Магістрат прийняв усі домагання службовиків, м. ін. речинцеву виплату платень.

ЛЯВАЛЬ У ВАШИНГТОНІ.

До Вашингтону приїхав Ляваль 23. жовтня в 15. год. На оф. прийнятті, улаштованім в честь Ляваля, було 100 визначних людей з ам. політичного світа. Крім през. Гувера, були амбасадори Кьодель, фон Прітвіц, Кортіс, марш. Петен. Ляваль сказав журналістам, що обговорить із през. Гувером усі справи, які торкаються Зв. Держав і Франції. Сподіється, що владсть йому розвіяти неправдиві чутки, яких метою було поріжнити оба народи. — Відповідаючи на привітальні слова лорда-мейора Вашингтону, сказав, що це, що през. Гувер запросив його до себе, Франція зрозуміла не лише як вислів давньої приязни Франції й Зв. Держав, а також так, що Зв. Держави вважають, що Франція в заг. закоролоті остала сильною та здоровою завдяки праці й ощадності. Франція не бажає гегемонії в Європі, вона мирно настроєна, однак мусить бути обережна. Народи й уряди мусять зрозуміти, що безпека висловлюється не лише формулами, а треба її організувати.

Кореспондент Аваса повідомляє, що розмови Ляваля й Гувера йтимуть без свідків, лише в присутності двох перекладчиків.

НЕ ПРИЙШЛО ПОРОЗУМІННЯ З ГАНДІЕМ?

Дейли Герельд приніс був чутку, що Мекдональдів уряд, який покличуть після виборів, змінить політику Англії супроти Індії. Конференція Круглого Стола після виборів збереться лише на одне засідання, на яким уряд ствердить невдачу конференції. Індійські делегати кинуть Лондон 12. листопада. „Дейли Герельд“ наводить теж переписку Мекдональда з Гандієм, яка нібито стверджує неможливість досягнути порозуміння.

Мекдональд усе це заперечив. Він переписувався з Гандієм зовсім по приятельськи й годі робити з того такі висновки, як це зробив „Д. Г.“ Уряд не змінить політики супроти Індії.

ФУТРА

жіночі

та

МУЖЕСЬКІ

ШАПКИ

після

НАЙНОВІШИХ

журналів

254

виконує
українська
кушнірська
робітня

Юліяна
Глушевського

Львів,
вул. Коперника
ч. 16. II. поверх.
Тел. 54-46.

6-10

НОВИНКИ

— Евген Говиківич веде свою робітню футер у Львові, вул. Домініканська 4. Тел. 67-54 404 21-7

— Львівський Український Театр „Цвіркун“ — постійною сценою. Довідуємося, що управа Львівського Українського Театру „Цвіркун“ ананяла до власної розпорядимости салю Ремісничо-Промислової Палати у Львові при Стрілецькій площі, яку перероблює на постійну сцену. В цій салі будуть йти вистави „Цвіркуна“: ревії, народні пєси, комедії і драми українського й європейського репертуару. Вистави подумані так, що кожного четверга піде прем'єра, в суботу і неділю вечором ревія або пєса, а в неділю пополудні побутова народня українська пєса для найширшої публіки. Артистичний провід театру обняв відомий режисер польських сцен, п. Філіп Куліговський. Перша вистава „Цвіркуна“ в новій салі відбудеться в четвер 5. листопада ц. р. Буде це прем'єра нової ревії „Не банкрутуєм“ пера Анатолія Курдидика.

— Симфонічний концерт Муз. Т-ва ім. Лисенка відбудеться, як уже заповіджено, в салі Польського Музичного Т-ва (кіно „Аполло“) у віторок 27. ц. м. Концерт той викликав зрозуміле зацікавлення в цілому музичному Львові передовсім тому, що це вперше у нас буде виконаний твір визначного сучасного українського радянського композитора Бориса Лятошинського („Три танці“ з опери „Золотий обруч“). Позатим почуємо ще симфонію Чайковського і вступ до „Співаків з Нюримберґі“ Ваґнера. Диригентом цього концерту буде п. Антін Рудницький, б. головний диригент Державної Опери в Київі. Оркестра виступить в числі понад 60 душ. Дохід з концерту призначений на безробітних членів оркестри міського театру у Львові, серед яких є й немало українців.

ЖАДАЙТЕ

французьких паперців
до курення.

661

JOB

3-10

— Мистецька Виставка в Стрию. Гурт малювців, що вийшов зі школи мистця О. Новаківського, влаштував в малій (гімнастичній) салі „Народного Дому“ в Стрию виставку своїх творів. Виставка почнеться в 12. год. дня 25. ц. м. й триватиме до 2. листопада ц. р. У виставці беруть участь наші молоді малювці і графіки, що вже здобули признання своєю творчістю не тільки серед нашого громадянства, але й чужинців. Вона й буде першою того роду виставкою в Стрию і треба сподіватись, що громадянство Стрия й околиці зустріне її радо та масовою участю не тільки дасть доказ своєї прихильности до молодого кадру наших мистців, але й пізнає віч на віч пластичне мистецтво в оформленні нових кисті і молодих мистецьких душ.

— З львівської хроніки. В обороні незалежної матері пробив ножем свого брата Казимира — Маріян Рабкевич при вул. Лицарській. Важко ранений Казимир лежить у лічниці. — На Сигнівіц найшли рано раненого 19-літ. муляра Вол. Кунця. Пострілив його невідомий бандит. — На Замарстиніві згоріла кауна й паркан. — Іхав за скоро А. Яцишині з Тростянки, яворівського повіту, Галицькою вулицею. Дешева воза скинула вивіску з крамниці Міллера; шнайд упав на голову Ал. Лютевича й ранив.

його важко. Лютерин лежить у лічниці, Яцишин сидить у тюрмі. — Розпочався процес проти 17-літньої Марії Восковичівної, яка закопала жнацем свою дитину 1. VIII. п. р. у Глинянах. — Карний трибунал засудив за крадіж: Ігу. Ткачка та І. Дзюрдзя на 3 роки, І. Кондратича на 1 і пів року тюрми.

— 3 краєвої хроніки. У Голоску Малім, арештувала поліція 19-літню обманщицю Ст. Ан. Ярошевську. — У Прокопанів біля Перемишля зачидилися три молоді парубки: Осип Головач, Михайло Долик і Станіслав Горбач. Напалили кам'яним вугіллям у залізній печі й завчасно замкнули продув. Зачаджених відвезли до лічниці в Перемишлі.

— Пожежа. В Перемишлі в хаті адвоката д-ра Петра Войтовича пожежа заподіяла велику шкоду. Згоріла вся гардероба, м. ін. дорогі футра.

— Розкопки в Заборолі на Волині. Проф. Я. Гофман із Рівного перевернув проби розкопки могили з 300 літ перед Хр. у селі Заборолі. У могилах найшли черепки з глиняного посуду й залізне вістря. Останки в могилах показують, що в давніх часах існував у тій околиці цікавий похоронний звичай. Тіло мерця палили на кострі, однак його останків не складали в могилу: розсипали попіль по полі, або лишали на місці.

— На силу дістаються до в'язниці. Останніми тасами трапляється у Варшаві, що в'язні просять в'язничну управу, щоби їх передержала у в'язниці довше, ніж їм присудили. Роблять це з крайньої нужди. Управа не годиться. Тоді випущені на волю нарочно ломать якийсь із карних параграфів, щоби таки дістати пристановище у в'язниці. Таких випадків нотують чимраз більше.

— Ініціативний Студентський Комітет Львова пригадав всім студентам (кам) високих шкіл та абсолювентам (кам) середніх шкіл, мешканцям Великого Львова, про реєстрацію. Реєстрацію переводиться в канцелярії Т-ва Прихильників Освіти — Львів, вул. Супінського ч. 21. — до 31. жовтня п. р. в понеділки, середи і п'ятниці в год. 19.—20., у вівторки, четверги і суботи в год. 13.—14. Реєстрація усіх студентів(ок) обов'язкова. — За Комітет: Богдан Ластовський, Ірина Гладка.

— Нова швальня. Біля є засобом першої потреби. Треба згадати, що найдешевшим джерелом мужського білизни є фірма **Віттельс, Львів, Рутівського 7**. Перед рішенням про купівлю білизни просимо переконатися про мужське білля, вишарпування у власній швальні, про гарні зразки, а головне про значно знижені ціни. — Тому отже вступіть і оглянь без примусу купна! 577 3-?

Французький
прецизійний
будильник.

Всюди можна дістати. Зол. 20.—

3 кіна.

КІНО „ПАЛАС“: „ПОВОРОТ ДО ЖИТТЯ“.

Реклама каже про ідеальну пару коханців Джеймса Гейнор і Фаррелла. Глядач знає заздалегідь, що різні збитки долі, які їх роздунють, мусять відступити перед силою любовного пафосу цих вірних собі вибравців. Усе питання — як у 99 відсотках усіх фільмів — у перипетіях Основного конфлікту в цій фільмі виявляє повну неадекватність фантазії американських кінолібретистів. Поведінка батька-мільонера, що карає свого сина за гуляче життя і протест сина у відповідь на неї це досить сумні документи американської психології, якщо вона справді так англідає. Варті піти на таку фільму, щоби задати собі домиголюнку: який „моральний сенс“ можна добути із такого замучування себе з любов'ю?

КІНО „АПОЛЬО“: „ТРАГЕДІЯ НА МОНБЛІАН“.

Чудові картини природи, прегарні змагання на лещатах, подиву гідна виразна діяльність артистів (для тих, що хоч трохи розуміють французьку мову). Зрештою розмови займають тут мінімальне місце, — вони зайві. Зайвим є також епізод, що дає заголовок усієї пєси: смерть старого вченого, бо він не має ніякого зв'язку з усією темою фільму. Сюжет грає в ньому мінімальну роль; вся її сила в знімках природи. Може їх навіть за багато

м. р.

3 судової салі. Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(П'ятий день розправи.)

Сьогодні появилися на судовій салі перші свідки прокуратора, а відтак складали свої опії судові знаці.

Цих перших свідків покликав прокуратор у зв'язку з переведеною у обв. Матийців ревізією у Войнилові, підчас якої найдено в течії обвин. обтяжуючі матеріали. Ця течка, а радше те, що у ній находилося, було ним об'єктом, довкола якого скупчувалася в тому дні головна увага трибуналу, суддів присяжних, прокуратора і оборони. До неї відносилися й значна більшість питань, що впали в тому дні з уст суду й оборони.

Ця течка красується на судовому столі в салі, кулі її кинули на стіс разом з іншими „ліцями“ цієї справи.

Примірки „Сурми“, покровачений капелюх Пісецького і підірваний кулями чоботи постерункового Молевського, все це разом помішане, як кошмарний привид цієї кривавої полі. Від часу до часу предсідики або возний гребються в тому стосі і видістають звідтіля потрібні речі.

РЕВІЗІЯ У МАТИЙЦІВІ.

На обставини цієї ревізії визнає перший свідок Радонь, шоловник слідч. поліції зі Львова. Він їздив до Войнилова арештувати Матийців, якого застав у Нусі Дурбакавіч, що була його нареченою. Свідок переніс той разом з іншими постерунковими ревізію і в його течії найшов „Сурму“ і якусь масу. Матийців казав, що це мабуть цукор, але коли свідок покоштував, це було гірке.

Дальше оповідав, як підпав дрібку цієї маси, а коли вона стала вибухати, Матийців кричав: „То не мої вибухові матеріали! Пале Радонь, хто тут був у моїй кімнаті? Хто це рложив мені до портфелю?“

Далі свідок оповідав, як він їздив з обв. Дачишином під Вібрку, щоби вішукати револьвер, який він покинув втікаючи. Вони там весело забавлялися, фотографувалися разом і стріляли з револьверів до воробів. Це, що подає Дачишин про своє побиття і про це, як в лісі ставили його постерункові під дерево і стріляли — це все неправда.

В тому місці доходить до гострої сцені між свідком і обв. Дачишином. Цей останній нагадує йому, що підчас цієї поїздки до Вібрки цілком не був веселий і його мусіли колючити провадити під руки, бо наслідком побиття був цілком ослаблений та не міг навіть ходити.

Свід. Радонь зі свого боку перечить цьому. Д-р Біляк: Коли ви приїхали на ревізію до Войнилова, а коли відбулася ревізія?

Свід.: В 3. год. попол., а ревізію переведено у обв. в 7. г. вечором.

Д-р Біляк: Отже чотири години свідок просидів у поліц. станції?

Свід.: Так.

Після нього визнавав стар. постер. Мотико, що був при ревізії. Багато не бачив, але не чув, бо коли до кімнати, де переводилася ревізія, ввійшов п. Цамбалістий, кооператор, він був занятий розмовою з ним.

Свідок Черкавський, постерунковий з Войнилова, що арештував і переводив ревізію в Матийців, визнає подібно як його попередник.

Оповідає м. ін., що обв. Матийців був зовсім спокійний до хвилини найдення в течії „Сурми“ і вибухового матеріалу, що був похожий на цукор. Колиж витягнули з течії ці матеріали, він поблід і зробилося йому слабо та просив води. На запит звідки воно там взялося, сказав, що не знає.

Обор. д-р Біляк: Чи в калузькому повіті були якісь неспокої, або підпали?

Свідок: Ні цього не було, хіба в сусідніх повітах.

Свідок Белецький теж постерунковий з Войнилова покликаний на ту саму обставину, що й Черкавський. Його подробиці не суперечать майже з подробицями попередника.

Оборонець д-р Біляк задав свідкові ряд питань, що відносяться до переведеної ревізії в домі інж. Дурбака у Войнилові, а передовсім до моменту найдення течії.

Д-р Біляк: Хто ввійшов перший з постерункових до помешкання, де була течка?

Свід.: Не пригадую собі.

Д-р Б.: Чи ця течка була укрита чи лежала на верху?

Свід.: Вона лежала на якомусь куфрі, на верху.

Д-р Б.: Чи пригадуєте собі, щоби Матийців сказав про найдення пакунок? Можливо, що наречена вложила до течки цукор.

Свід.: Так, пригадую собі.

В тому місці відноситься обв. Матийців і зачитує свідка:

Чи був це ревматизм, чи може що іншого —

в кожній разі починається зовсім здоровою і може працювати як давніше, лише нам між ін. п. В. Суска, Варшава, Старе Місто 4/6. Протягом року літ я лікувався в найкращому способі, хоча позбувшись моїх докучливих і томлячих болях, які атакували щораз то в інших місцях: в хребті, плечах, а часом знову в суглобах рук і ніг. Це з певністю погода, простуда — твердили одні й разили держатися тепло, але на жаль, я не могла догоду алегати в ліжку. Це хіба ревматизм, подіра — доказували інші, поручаючи строгу діету. Не їла я майже зовсім м'яса і пробувала щораз то нові ліки. Але успіх був саме протилежний, бо я почувала себе щораз гірше і гірше. Що мені насправді дошкулювало, ще й невідісно, сказати не можу — знаю лише одне, що від часу, коли я почала заживати Тогодь, не відчувала вже ніяких болях і мого, як давніше правильно працювати. Тисячі недужих віднасколо при допомозі Тогодь своєю здоровою! При ревматизмі, подірагі, лоноті в хребті, раї в суглобах, нервових болях і головах, грипі, простуді і споріднених терпимих відтисках таблеток Тогодь скоро і певно, Тогодь не лише зтишає боля, але і зароджу поборою ті недомогання. Знають у хронічних випадках осанією при допомозі Тогодь успішні висліді. Нешкідливий для серця, шлунка й інших органів. Понад 6.000 лікарських посвідок. Спробуйте його самі ще нині, і жадайте у власних інтересах лише Тогодь. Бо нема нічого алішого! Продається в усіх апіках.

Чи пригадуєте собі, як я в моменті, коли ви витягнули з течки друки скрикнув: „Я не знаю, хто мені є ворогом“.

Свід.: Так, пригадую собі.

Свідок Марія Калмкович, що опікується домом інж. Дурбака у Войнилові, де ночував обв. Матийців.

Предс.: Чи до кімнати, де була течка, входив хтонебудь?

Свідок: Так, панна Лятавець, що принесла килими для одної учительки, що там мала замешувати.

Предс.: Як поведився обвин. в часі найдення цих річей?

Свід.: Обвин. поблід, затрясся та просив води. Пригадую собі, як кричав до мене: „Пані, тут хтось був, тут хтось був“.

Прокуратор: Чи Лятавець могла так до пачку скрити, щоби ви її не побачили?

Свід.: Ні.

При кінці зізнань того свідка, прокуратор офірував предсідинові покликаний свідка Броїслава Лятавець на обставину, що вона не вложила до течки „Сурму“ ані пороку.

ГЕОЛІОГ, ХЕМІК, РУШНИКАР І ЛІКАРІ НА СУД САЛІ.

В другій часті розправи в тому дні подавали свої опії професор геології львівського університету Рогал, у котрого працював науково обв. Кордон та з яким відбував геологічні прогулянки.

Хемік, професор Вестфалевич подав докладний розбір палих матеріалів, найдених підчас ревізії в Матийців і Кордона.

У першому найшли хлоран, змішання із тростинним цукром, у другого терміт, що служив до споконання елект. топлення заліза.

Лікарі зі судової медицини д-р Давидович і д-р Шулєвська подали висліді секції, переведеної на постер. Молевським і Грицеві Пісецьким, згинули під Вібркою. З цієї опії виходить, що Молевський одержав 11 пострілів в двох різних сторін.

Вкінці рушникар Сарторій ствердив, що кулі, які найдено в тілі вбитого постерункового, могли походити з трьох револьверів різних калібрів, та подав, які ці калібри були.

На тому предсідики позичив розправу того дня і переложив дальше її ведення до понеділка.

СПОРТ.

Біг навропестець.

В неділю 25. X. п. р. влаштує легкоатлет. секція України осінній біг навропестець. Траса бігу вносить ок. 4 км. Старт і мета на площі Сокола-Батька. Початок бігу в год. 10.30 перед полудном. Зголошення до бігу приймає п. О. Верхола. Побідники одержать нагороди.

Недільні змагання.

В неділю 25. X. розіграє тім України й Гас монеті змагання копаного м'яча з ліговою Погонєю. Змагання відбудуться на гріщі Погоні. Початок: год. 2.30 попол. — В тому самому часі розіграє змагання репрезентація робітничих клубів з П. Сокул-ом на гріщі РКС за годину рогачкою. — В год. 11. на гріщі Біродецькою рогачкою. — В год. 11. на гріщі Білого Ораа стрінеться Білий Ораа з Погонєю і Б.

Репрезентація Польщі розіграє міждержавні змагання з репрезентацією Югославії в Познані.

Цінні набілу у Львові.

„Маслоскоп“ платив кооперативна для 23. X. п. р. за місце експорту та джерело прина 3.10 зол. за лоту молота 21—24 сот. лоту сметани 1.10 зол. копів 3.00—3.20 зол.

OVOMALTINE

Не лише діти, але й старші повинні заживати щоденно Овомальтину. З огляду на свою легкостворюваність в Овомальтину відживчим средством неопієної вартості для старших, яких органи травлення пера́з уже не функціонують так справно, як у молодості, а яких організм вимагає спеціально вартісного відживлення. Овомальтина, втворена з найцінніших природних продуктів, як солод, молоко, яйця і какао, крім цього маючи в собі вітаміни і лецитину, має велику відживчу вартість, є знаменита в смаку і легка до приправи. Овомальтина — це енергія і засіб сил до щоденної праці для всіх.

FABRYKA CEMICZNO-FARMACEUTYCZNA
Dr A. WANDER, SP. AKC.
KRAKOW
WYBORY WYDZIAŁ SŁ. OŚWIECENIA

Радіо-Відбірник

перестав бути люксом!

Незрівняний 2-ламповий відбірник до скріплювання з сіткою

TELEFUNKEN 121

— доступний для кожного —

Ідеальна чистота відбору! Гарний зовнішній вигляд! Упрощена обслу́га!

Ціна відбірника разом з лампами:
на змінну струму зол. 395—
на постійну струму 450—

Демонстрація в кожній радіовій крамниці

TELEFUNKEN

Найстарший досвід — найновіша конструкція.

ШУКАЮ співзакатора академіка. — Зголошення від год. 14—16. Личаківська 15 IV сходи, двері 57.

КУПЮ машини до писання українсько-польську. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Машини“. 721

КУРТКА в дошкі на воя. 250 — параз на продаж. Ю. Глушківський, Коперника 16/II, тел. 54—46, 715

ОРИГІНАЛИ Новалиської го й інших артистів продаж оказійно. Гриневич, Галицька 10 а, між 2—4 год.

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 24. жовтня, година 7:30 веч.
„Буря у скляній воді“.
Неділя, 25. жовтня, година 7:30 веч.
„Буря у скляній воді“.

Театр Різнородностей:
Субота, 24. жовтня, год. 7:30 вечором.
„Несповнені мрії“.
Неділя, 25. жовтня, година 3:00 попол.
„Моральність пані Дульської“.

Кіно.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Трагедія на Монблані“ і додатки.

КАСІНО: „Бастер Кітон на фронті“.

КОПЕРНИК: „Мароканські ночі“.

„СВ“: „Прімабалеріна Ного Царської Величності“.

МАРУСЕНЬКА: „Мароканські ночі“.

МІРАЖ: „Грих і висповідок“ та „Потруєння дівчаків“.

ОАЗА: „На Заході без амій“ (Ремарка).

ПІЛІАС: Звукова фільма „Поворот до зими“ (Джанет Гейнор).

ПАН: „Відкоження“ (на основі повісті Льва Толстого; Джон Гільберт).

ПІЛІАС: „Чорт із Аріона“ та звукові додатки.

ПРОМІНЬ: „Чоловік без шлюбів“.

СТИЛЕВ: „Ніч ласолод“ (Ів. Петрович, Алі. Ештергазі).

УПІХН: „Отруйна квітка“ з Лідею Дачіа і „З димом пожежі“.

„МІРАЖ“: „Я лише тебе любив“ (Мелі Христіанс).

Програма радіо.

Понеділок 25. жовтня 1931.

Ліпськ (259,3) 19:30 Концерт. Моравська Острава (263,4) 16:40 Народні пісні. Братислава (278,8) 15:00 Концерт. Брно (341,7) 23:35 Танцюва музика. Гамбург (372,2) 21:15 Хор. Бухарешт (394,2) 20:15 Концерт. Сотенс (403,8) 20:15 Концерт. Берлін (419) 19:15 Танцювий хор. Харків (426) 18:00, 20:00, Концерт. Рим (441,2) 17:30 Концерт. Гельсінгфорс (453,2) 16:00 Концерт. Лянгенберг (472,4) 15:00 Пошестні негути серед дитири. Прага (486,2) 21:00 Хор. Мільно (500,8) 19:00 Всичина. Брукселя (505,5) 18:00 Концерт. Відень (516,4) 20:20 Опера: „Боготий Геарин“. Рига (524,5) 20:15 Концерт. Будапешт (530,5) 17:30 Циганська музика. Любляна (575,8) 20:00 Московська музика. Ленінград (1000) 18:30 „Соншина енергія в техніці“. Осло (1071,4) 22:00 Жіночий хор. Калюндборг (1153,8) 21:25 Данські пісні.

Москва (1481) 15:00, 18:30 Концерти. Кенігсвустергавзен (1634,9) 19:30 Вільні знання на Радянщині.

Вікторини, 27. жовтня 1931.

Ліпськ (259,3) 19:40 Легка віденська музика. Моравська Острава (263,4) 16:00 Грамофонові кружки. Братислава (278,8) 17:30 Концерт. Брно (341,7) 12:35 Концерт. Лондон (356,3) 14:15 Концерт. Гамбург (372,2) 21:30 Новітня музика. Бухарешт (394,2) 20:00 Концерт. Сотенс (403,8) 19:01 Органи. Берлін (419) 18:20 Італійські пісні. Харків (426) 18:00, 20:00, Концерти. Рим (441,2) 21:00 Опера „Трубадур“. Гельсінгфорс (453,2) 18:40 Веселий концерт. Лянгенберг (472,4) 18:20 Явтом і радієм до гуцулів. Прага (486,2) 19:00 Опера: „Продана суджена. Мільно (500,8) 21:00 Концерт. Брукселя (505,5) 21:00 Концерт жіночої музики. Рига (524,5) 21:30 Гітара. Будапешт (530,5) 21:10 Військова музика. Любляна (575,8) 20:30 Передача зі Загребу. Ленінград (1000) 15:00 Концерт. Осло (1071,4) 18:45 Музика гармонійки. Калюндборг (1153,8) 22:15 Опереткова музика. Москва (1481) 17:00 Література й музика. Кенігсвустергавзен (1634,9) 21:00 Концерт. Париж (1724,1) 21:45 Концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 25. жовтня 1931.

Львів (380,7) 11:58 Час із Варшави. 12:10 Про погоду дня. 14:20 Передача з Катини. 15:15 Передача з Варшави. 16:40 Вихід. 16:55 Оповіді. 17:45 Вихід. 17:30 Передача з Варшави. 19:00 Всичина. 19:25 Листування. 19:40 Для дитири. 19:45 Передача з Варшави. 22:55 Висади спортивних змагань. 23:00 Танцюва музика. Грам. кружок: 16:20.

Понеділок, 26. жовтня 1931.

Львів (380,7) 11:40 Перегляд преси. 11:58 Час із Варшави. 12:10 Про погоду дня. 15:05 Передача з Варшави. 16:20 Наважання французької мови. 17:10 Передача з Варшави. 18:50 Всичина. 19:15 Листування. 19:25 Для дитири. 19:45—24:00 Передача з Варшави. Грамофонові кружки: 12:15, 15:45, 16:40, 19:30.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Театр ім. С. Тошлевича. (Кооператива Український Театр).

ЖИДАЧИВ:
26. Х. „Лялька“.
27. Х. „Меді“.

Відтак театр виїжджає на вільні вистави до Стрия.

Український Театр під адм. пров. дом. І. Волощука.

СТАРІЙ САМБІР:
25. Х. „Циганка Аза“.

ТУРКА й/Стр:
26. Х. „Хмара“.
27. Х. „Для пастя“.
31. Х. „У вирі кохання“.

Готується до постановки „Поїзд мара“ і „20 днів тюрми“. З Турки вступить Театр ще на 2 вистави до Самбора. Репертуар оголошений буде в афішах. Склад труп 23 особи. Власна концертна оркестра. 489

Український Подільський Театр.

ГУСЯТИН.
25. Х. п. р. „Плач Ізраїля“.

ТОВСТЕ.
26. Х. п. р. „Жінка Вампір“.

Вскорому часі Театр виставить народну оперетку „Козацьке Святання“ і „Жидівський Розвід“.

Склад Театру 16 осіб, власна концертна оркестра під пров. п. Каминця. Просимо ласкаво Вп. ч. Акторів п. Янішевського і Єрофеєва подати свою адресу на ім'я Ю. Конюкова. 685

Ширші Сходни Союзу Ураїнок відбудуться в понеділок дня 26. п. м. в год. 6 вечором в домі Т-ва. На порядку реферат п. пос. Мідони Рудинської. 717

Подаємо до відома Вп. членів Т-ва Укр. Студ. Кат. „Обнова“, що І. поважний Ширші Сходни відбудуться в неділю 25 жовтня 1931 р. в год. 10-й в с. Богословської Академії при вул. Коперника 36. Участь членів обов'язкова. — Вихід. 720

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Годнітні тільки найкращі фабрики, преп'яни, продає за готівку і на рати від десятиліт з найбільшій стороні знає фабрика Іван Зельтеррайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 130

МОЛОДА інтелігентна машиністка з довголітньою практикою шукає праці в адвоката, нотаря і т. п. — Зголошення до Адмін. „Діла“ під „А. О.“. 711

НА ДОЛЯРАХ не страшиш, якулюкуеш їх в реальності! Будівельні парцелі, дом у Львові і на периферіях, віді у Ворохті, Микунчині, Зелемині продає на догодних умовах перше українське бюро посередництва „Космос“ Львів, Академічна 23, I. тел. 92—55.

МАГІСТЕР ПРАВ з річною сузавою і довшою бюровою практикою шукає місця в адвоката. До адміністрації „Діла“ дай „Зараз“. 644 I—2

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ПРО СВОЇХ РІМНИКІВ! Ковдри, матеріали, мебелі, переробляю солідно і дешево також по домах. — Лежманський, Личаківська 7. (в брані). 712 B—J

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Найліпшою лькотою капіталу є купити

ПЯНИНА

високої класи

Фабрики Н. Кернтонф і Сні А. С.

Догідні умовини сплати. — Фабричний склад: Львів, пл. Марійська 5. (Марійська Галерія). — На складі великий асортимент пини від 2.200— зол. Вина, Реніта. 692

ПУДЕРНИЧКУ І РОЗПИЛЧУ

у фірмі **Г. ШТРАССБЕРГ**

Львів, Пилсудського 21 тел. 23—27

ЛІЖКА металеві
ВІЗКИ дитячі

поручає дешево
фабричний склад

М. Волковискі

Львів, Коперника 5. Тел. 95—97.
Великий вибір догодних умовини